

λέξιν «εμπόριον» διὰ τοῦ «marché publique» (σελ. 108 τῶν Chroniques étrangères), τὸ ἰταλικὸν ὄμως κείμενον τοῦ χρονικοῦ τοῦ Μωρέως, ὅπερ ἦτο ἄγνωστον τῷ Buchon, ἐκδοθὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ Hopf ἐν τοῖς Chroniques Greco-Romaines σελ. 449, γράφει «e de li partiti giunsero a Chalcho (Χελκός)... e deli a Veligosti depre dando e brusando li casali» ὅ ἐστι ἐκαψαν τὰς οἰκίας, τὸ προάστειον, τὸ burgo. Ἀλλαχοῦ δὲ ὁ γασμουλός ποιητὴς τοῦ χρονικοῦ δὲν μεταχειρίζεται τὸ ὄνομα «εμπόριον» ἀλλὰ τὸ «μποῦρκον». Οὕτως ἐν στιχ. 6900 λέγει ὁ Ντζεφρὸς ντὲ Μπριέρες (Geoffroi de Bruyères) ἐζήτησε παρὰ τοῦ ὁμώνυμου ἐξαδέλφου του, αὐτὸς μὲν νὰ μείνῃ εἰς τὸ κάστρον,

«καὶ ἡ ἕτερη φαιμελιά του νὰ εἶναι εἰς τὸ μποῦρκον».

Ὁνομάζει δὲ τοὺς οἰκοῦντας τὰ «μποῦργα» βουργησίους πρὸς διάκρισιν τῶν ἀρχόντων. Οὕτω δὲ ἐκάλουσιν οἱ Βυζαντινοὶ καὶ τοὺς περὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐγκατασταθέντας ἀποίκους Βενετοὺς «βουργεσίους» burgenses.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου. Βραδύτερον θέλομεν δημοσιεύσει μελέτην μακροτέραν περὶ τοῦ γεωγραφικοῦ ὀνόματος τοῦ φερομένου ὑπὸ τὸν τύπον Μεσσαριά, Μεσσαρά, Με-

σαρκά, Μασσάδα, Μασσάρι, Μεσσαρέα, ὅπερ μέχρι τοῦδε θεωρεῖτο ἐλληνικόν, σημαῖνον τόπον ἐν μέσῳ ὄρεων, δι' οὗ ὀνομάζονται δύο μεγάλαι πεδιάδες, ἡ μία ἐν Κρήτῃ (Μεσσαρά), ἡ ἕτέρα ἐν Κύπρῳ (Μεσσαρκά), χωρία ἐν Ἄνδρῳ, Κύθνῳ, Θήρῳ καὶ Ἰνάρῳ, ῥάκας καὶ πεδιά ἐν Τήνῳ καὶ Κῶ (Μεσσαριά), θέσις Μασσάδα ἐν Πάρῳ, χωρίον Μασσάρι ἐν Ῥόδῳ. Ὑπὸ τὸν τύπον δὲ Μεσσαρέα τὸ ὄνομα ἐφέρετο ἐπὶ τῶν φραγκικῶν χρόνων ἐν Πελοποννήσῳ, καλουμένου τοῦ ἡμίσεως αὐτῆς Μεσσαρέας, τοῦ ἑτέρου δὲ ἡμίσεως Μορέας. Καθ' ἡμᾶς τὸ ὄνομα παράγεται ἐκ τῆς λέξεως massaria ἢ masseria, δι' ἧς ἐκαλοῦντο κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα μεγάλαι ἰδιοκτησίαι καὶ μέρη καλλιεργημένα, καὶ ἐξ ἧς ἔχουσι τὸ ὄνομα πόλεις τινὲς καὶ πόλιναι ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ. Ἀλλὰ τὰ περὶ τούτου ἔχοντα ἀνάγκη ἀναπτύξεως ἱστορικῆς καὶ γεωγραφικῆς μάλλον ἐκτενοῦς, θέλομεν βραδύτερον πραγματευθῆ, καθὼς καὶ περὶ τοῦ ὀνόματος Νάουσα, δι' ἧς ὀνομάζονται λιμένες ἐν Πάρῳ καὶ Κύθνῳ, τὸ ὅποσον θεωροῦσιν τινες ἐλληνικῆς καταγωγῆς, ἡμεῖς δὲ λέξιν ἐν χρήσει ἐπὶ Ἑνετῶν, εἰλημμένην ἐκ τοῦ παραμάζοντος λατινισμοῦ.

A. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Ὁ κ. Louis Dyer, πρῶτον καθηγητῆς ἐν τῇ ἐν Ἀμερικῇ ἀκαδημίᾳ Harvard, ὅστις πρότερον ἐπὶ τὸν διέτριψεν ἐπὶ ἔτος περίπου ἐν Ἑλλάδι, ἐδημοσίευσεν κατ' αὐτῆς ἔργον σπουδαῖον ὑπὸ τὴν συνοπτικὴν ἐπιγραφὴν: οἱ θεοὶ ἐν Ἑλλάδι (The Gods in Greece, Macmillan and Co London 1891 σελ. 157 εἰς 80ν). Τὸ περιεχόμενον διεκρινώθη πέρυσιν εἰς σειρὰν ὀκτῶ ἀκροάσεων, εἰς τὴν ἐν Βοστώνῃ περιώνυμον Lowell Institute. Κατὰ τὴν ἐκτενεστέραν τοῦ βιβλίου ἐπιγραφὴν, ἀπαρτίζεται τούτο ἐκ «Μελετῶν περὶ τῶν θεοτήτων τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ ἱερῶν τινῶν ἐπισημάτων ἀνασκαφέντων». Μετὰ εἰσαγωγικῶν κεφαλαίων πραγματευόμενον περὶ τῆς ἐν γένει θεοσεκείας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἑπονται τὰ ἐξῆς: ἡ Δήμητρα ἐν Ἐλευσίῃ καὶ Κνίδῳ, — ὁ Διόνυσος ἐν Θράκῃ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἀστικῇ, — ὁ Διόνυσος ἐν Ἀθήναις, — οἱ ἐν Ἐλευσίῃ θεοί, — ὁ Ἀσκληπιός ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ Ἀθήναις, — ἡ Ἀφροδίτη ἐν Πάρῳ, — ὁ Ἀπόλλων ἐν Δῆλῳ. Ἡ ἐπὶ τόπου ἐξέτασις τῶν ἀνασκαφέντων μνημείων, προστιθεμένη εἰς τὰς βιβλικὰς καὶ εὐρείας ἀρχαιολογικὰς γνώσεις τοῦ φιλέλλητος ἑλληνιστοῦ, ἐπαυξάνει τὴν ἀξίαν τῆς συγγραφῆς, ἀποτελοῦσα ἀνέγνωσμα τερπνόν ὅσον καὶ διδακτικόν. Τὸ βιβλίον ἀφιερῶται εἰς τὸν ἡμέτερον κ. Δ. Βικέλαν.

Θεατικὰ

Τὸ Μελοδραμα ματικόν θεάτρον τοῦ Βερολίνου διεκόψε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὰς παραστάσεις του, ὡς γίνεται κατ' ἔτος, μέχρι τῆς 31 Λυγούστου. Κατὰ τὴν λήξασαν ἐνιαύσιον περίοδον ἐδόθησαν ἐν ὄλῳ 282 παραστάσεις, ἐξ ὧν ἐννέα συναυλίαι διὰ μελωδημάτων τοῦ αὐτοκρατορικοῦ παρεκκλησίου, 15 ὀρχη-

στικαὶ παραστάσεις, 2 εορταστικαὶ ἐσπερίδες καὶ 256 μελοδραματικαὶ παραστάσεις. Κατὰ τὰς παραστάσεις ταύτας ἐγένον 81 ἀναπαραστάσεις ἔργων τοῦ Βάγνερ, 42 τοῦ Βέρμπερ, 13 τῶν Μότσαρτ καὶ Μένιερμπερ καὶ 13 ὡσαύτως τοῦ συνθέτου τῆς *Karmer*. Καὶ ἐκ μὲν τῶν ἔργων τοῦ Βάγνερ ἀναπαρεστάθησαν 29 φορές ὁ *Tannhauser* καὶ 24 ὁ *Lohengrin*, ἐκ δὲ τῶν τοῦ Βέρμπερ ἀναπαρεστάθη 36 φορές ὁ *Oberrain*. Κατὰ τὴν προσεχῆ περίοδον θὰ ἀναβιβάσθῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς νέον τι μελοδραμα τοῦ Μοσκόφσκι.

— Ὁ ἐν Παρισίοις σπουδάζων τὴν μηχανικὴν κ. Μπαλάνος θὰ οἰκοδομήσῃ προσεχῶς εἰς τὴν ὁδὸν Προαστείου θέατρον μετὰ 1,200 θέσεων.

Παντοῖα

Ἡ ἄγγελος συγγραφεὺς παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν πτηνῶν ἐλαττοῦται ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐνεκα τῆς ἀσυγγνώστου συνηθείας τοῦ νὰ μεταχειρίζονται ταῦτα πρὸς στολισμόν. Τὸ ὄρκιον θαλάσσιον πτηνόν, ἀλκυόν, σχεδὸν ἐξέλειπεν ἐκ τῶν μερῶν ὅπου συνειθίζε νὰ ἐνδιατᾶται ἄλλοτε. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν ἀκανθουλίδα καὶ πολλὰ ἄλλα πτηνά, ἔχοντα τὴν ἀτυχίαν νὰ κοσμοῦνται ὑπὸ λαμπρῶν περῶν. Καὶ αἱ γελιδόνες αὐτὰ δὲν ἐξικροῦνται τοῦ καταδιωγμοῦ, ὅπως τὰ σώματα τῶν κοσμησῶσι γυναικείους πύλους. Πολλὰκις ὁ τυπὸς ἐγράφε περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀλλ' ὁ κατὰ τῶν πτηνῶν πόλεμος δὲν ἐπαύσε καὶ τὸ κακὸν ἐξακολοῦθεῖ. Ἐὰν οἱ πατέρες ἐπέβαλλον εἰς τὰς θυγατέρας τῶν ν' ἀπορρίψωσι στολισμόν ὅστις, κατὰ τὴν γνώμην τῶν φρονίμων, οὐδόπως προσθέσει εἰς τὴν καλλονὴν τῶν, ἴσως θὰ ὑπῆρχεν ἐλπίς νὰ σταματήσῃ τὸ βάρβαρον ἐμπόριον τῶν νεκρῶν πτηνῶν.